

Posudek vedoucího bakalářské práce

Lucie Marková: Československo a Panevropská unie, 1923—1929, Praha 2013, 53 stran rkp.

Lucie Marková se ve své bakalářské práci rozhodla věnovat problematice, která sice nestojí stranou zájmu českých historiků, jde však o téma stále otevřené diskusi a novým přístupům. Vývoj panevropského hnutí v Československu sleduje pouze v letech 1923—29. Vzhledem k charakteru tohoto typu absolventské práce považuji toto časové vymezení za oprávněné, byť ho autorka měla v Úvodu patřičným způsobem zdůvodnit.

Hlavním cílem práce bylo zjistit, zda a jak na sebe působily československá zahraniční politika, významní představitelé státu a hospodářské sféry na straně jedné a stoupenci integrace evropského kontinentu na straně druhé. V centru zájmu L. Markové ležel především přístup prezidenta T. G. Masaryka, ministra zahraničí E. Beneše a ministra průmyslu, obchodu a živností Rudolfa Hotowetze. Vycházela přitom z výsledků studia nevydaných pramenů v Masarykově ústavu AV ČR, Archivu ministerstva zahraničních věcí a dalších. Prostudovala také relevantní odbornou literaturu.

Na základě svého výzkumu došla k závěru, že mezi panevropským hnutím a některými předními československými politiky existoval poměrně blízký, byť různým způsobem motivovaný vztah. Nepřihlásila se přitom k názoru zakladatele Panevropy Richarda Coudenhove-Kalergiho, který za přesvědčeného Evropana považoval Masaryka, nikoli však údajného českého nacionalistu Beneše. Z podpory, kterou Beneš dlouhodobě Panevropě poskytoval, soudí, že si názory prezidenta i ministra zahraničí byly velmi blízké. Projekt považovali za uskutečnitelný jen v dlouhodobém horizontu. Byli ochotni ho finančně i jinak podporovat, ale pouze neoficiálně. Podobnou skepsi co do dosažitelnosti cílů panevropského hnutí pak Marková přesvědčivě doložila i v případě R. Hotowetze.

Hlavní cíle práce se Markové podařilo splnit, současně se ale nevyhnula celé řadě různých pochybení, která hodnotu předkládaného díla poněkud snižují. Nedostatkem, který je ale u začínajících autorů obvyklý, je již předpoklad, že je čtenář seznámen s kontextem díla a osudem některých pojednávaných osob. V případě Masaryka a Beneše tomu tak jistě je, osobnosti Rudolfa Hotowetze se ale autorka měla věnovat důkladněji. Dále měla právě jeho zařazení (či nezařazení jiných) lépe zdůvodnit. Také pasáž věnovaná tzv. Briandovu plánu (s. 14/15) měla být více rozvedena, resp. propojena v organický celek s kapitolou 2. 4. Dále by bylo vhodné, aby autorka jednotlivé poprvé v dílu jmenované osobnosti uváděla celým jména, popřípadě alespoň významnějším z nich věnovala krátkou biografickou poznámku. Zejména u výčtu významných zahraničních stoupenců Panevropy (s. 19) by to přispělo i k objasnění kritérií jejich zařazení do tohoto seznamu. Diskutabilní jsou také některé autorčiny závěry, například že sovětská NEP vyvolala v Coudenhove-Kalergim takovou obavu z obnovení hospodářské síly Ruska, že se východnímu kolosu rozhodl postavit jako hráz sjednocenou Evropu (s. 15).

Přes výše uvedené nedostatky jsem přesvědčen, že práce Lucie Markové vyhověla nárokům kladeným na BP a doporučuji ji proto k obhajobě.

Navrhované hodnocení: **velmi dobře**

Praha, 29. srpna 2013

doc. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D.